BİLECİK ŞEYH EDEBALİ ÜNİVERSİTESİ

LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

TEMEL İSLAM BİLİMLERİ - YL

(2024 - 2025) Ders Bilgi Formu

Ders Adı	Kodu	Yarıyıl	T+U Saat	AKTS	Z / S
Ortaçağ'da Sufi Eğitim Kurumları	TİB5092		3 + 0	7,5	Seçmeli

Birim Bölüm	Temel İslam Bilimleri - YL - Lisansüstü (yüzyüze)
Amaç	Hankah-Zaviye-Ribat şeklinde muhtelif formlarda karşımıza çıkan sufi eğitim kurumlarının ortaya çıkış nedenleri, işlevleri ve birbirlerinden ayrılan yönlerini ortaya koymak, medrese ve cami ile kurumsal işlevleri bakımından birbiriyle yakınlaşması, şeyh kavramı, şeyhüüşşüyuhluğun ortaya çıkışı ve görevlerini analiz etme, değerlendirebilme becerisi kazanma, değerlendirebilme becerisi kazanma
Ders İçeriği	Hankah-Zaviye-Ribat kurumlarının ortaya çıkışı, özellikleri, vakıf kurumu olarak değerlendirilmesi, tarihi gelişim süreçleri, sufi grupların lideri olarak şeyhlik, yönetici-sufi olarak şeyhüşşuyuhluk, şeyhüşşuyuhluğun görevleri, şeyhüşşuyuhların devlet ricali ile ilişkisi, Hankah-Zaviye-Ribat kurumlarının işlevindeki değişimler, medrese ile sufi eğitim kurumlarının işlevsel yakınlaşması, meşhur hankahlardan örnekler: Sümeysatiyye, Sa'îdü's-Sü'adâ ve Siryâkûs, Sufi eğitim kurumlarının sosyo-kültürel yönleri.
Ders Kaynakları	George Makdisi, Ortaçağ'da yüksek öğretim, trc. Ali Hakan Çavuşoğlu, Tuncay Başoğlu, İstanbul: Klasik yayınları, 2012; , ; Zekeriya Işık, Tekkedeki iktidar: Osmanlı İmparatorluğu'nda toplumsal alanda iktidar mücadelesi, İstanbul : Çizgi Kitabevi Yayınları, 2017 , Muhammed Mutî' Hâfız, el-Hankahü's-Sümeysatiyye bi-Dımaşk el-medresetü's-sufiyye, Beyrut : Darü'l-Beyruti, 2006.

Hafta	Konu
1	Sufiliğin ortaya çıkışı ve Kurumlara olan ihtiyaç
2	Tarihi Süreçte Ribatlar
3	Tarihi süreçte Hankahlar
4	Tarihi süreçte zaviyeler
5	Tarihi süreçte tekkeler
6	Bir Vakıf kurumu olarak Sufi Eğitim kurumları
7	Sufi eğitim kurumlarının yönetimi
8	Sufi Bir âlim Olarak Şeyh ve Görevleri
9	Şeyhuşşuyuhluğun Ortaya Çıkışı
10	Yönetici Sufi Olarak Şeyhuşşuyuhluk
11	Medrese ve Cami ile Sufi Eğitim Kurumlarının İşlevsel Yakınlaşması
12	Devlet ve Toplumla İlişkisi Bağlamında Sümeysatiyye Hankahı
13	Devlet ve Toplumla İlişkisi Bağlamında Sa'îdü's-Sü'adâ Hankahı
14	Devlet ve Toplumla İlişkisi Bağlamında Siryâkûs Hankahı

Ders İş Yükü	Çalışma Türü / Öğretim Metotlar	Süresi (Saat)	Sayısı
Dinleme ve anlamlandırma, gözlem/durumları işleme, eleştirel düşünme, soru geliştirme	Tartışmalı Ders	2	14
Dinleme ve anlamlandırma	Ders	1	14
Araştırma – yaşam boyu öğrenme, yazma, okuma, Bilişim	Sınıf Dışı Çalışma	5	14
Ara Sınav 1		40	1
Final		50	1
	Ders İş Yükü:	202	
	AKTS (Ders İş Yükü / 25.5):	7,92	

Program Çıktıları	
1	Temel İslam bilimleri alanındaki temel kaynakları, gerçekleştireceği bilimsel araştırmalarda kullanabilecek düzeyde tanır.
2	Araştırma yapma ve kaynakları uygun şekilde kullanma becerisine sahip olur.
3	Araştırma yapabilecek yeterli bilgi birikimini edinir ve alanla ilgili temel bilgilere sahip olur.
4	Bilgi kaynaklarından elde ettiği bilgileri, bilimsel kriterler çerçevesinde değerlendirir.
5	Alanla ilgili meseleleri tanır, söz konusu meseleler üzerinde bilimsel düşünme becerisi kazanır.
6	Alanla ilgili kaynakları kullanabilecek derecede Arapça ve bir batı diline sahip olur.
7	Bilimsel araştırma etiğine sahip olur.
8	Alanla ilgili uzmanlık gerektiren bir çalışmayı bağımsız olarak yürütür.
9	Alanında edindiği bilgileri, farklı alanlardan gelen bilgilerle bütünleştirerek yorumlar ve yeni bilgiler üretir.
10	Alanla ilgili edindiği bilgileri sözlü ve yazılı olarak kullanma becerisine sahip olur.
11	Alanıyla ilgili etkinliklere katılır ve katkıda bulunur.
12	Uzmanlık bilgi ve becerilerini, disiplinler arası çalışmalarda kullanır.

Ders Öğrenme Çıktısı - Program Çıktıları (1 -5 Puan Aralığı)

Ders Öğrenme Çıktısı	PÇ 1	PÇ 2	PÇ 3	PÇ 4	PÇ 5	PÇ 6	PÇ 7	PÇ 8	PÇ 9	PÇ 10	PÇ 11	PÇ 12
Öğrenci sufi eğitim kurumlarını tanır	4	4	3	3	3	4	4	4	4	4	4	4
Sufi eğitim kurumlarının ortaya çıkışını kavrar.	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
Hankah-Zaviye-Ribat kurumları arasındaki farkı analiz eder.	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3

https://ebs.bilecik.edu.tr/pdf/dersbilgigetir/399245